

ACC. N:R M. 13487: 1-5.

Landskap: *Småland*

Upptecknare: *Stephen Tarp.*

Härad: *N. Vestro*

Berättare: *Lisen Karlsson*

Socken: *Säby*

Berättarens yrke: *Lantbr.*

Uppteckningsår: *1954*

Född år *1882* i *Sunds sn. Ydre hf.*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Väster i hushåll, läkekunst och magi. s. 1-3.

Lu F 72

Födoämnen och födomar. s. 4-5.

" 74.

Frågelista L. 4. 7. 72.

Sivru mälla användes för som spenst. Uveder kisäsen hade man skoleu och markasviten som påsättning för kaffe. Mell svamp har används som kreatursfötta, utom muskeln, som bröjet användas på senare tid. Tuzen oligen het är koma åt svamp.

Björklag och lönnlag har används för sjuk. Man brände häll i stammen och samlade upp saften. Sosen kokades sedan och man lade i jäst.

Dien, persilja, lönjan och mejran förekom i kurdgården. Man har använt matrot i brännvinet [mälörta sup]. Dyrken var använd som medicin för att hålla megen i ordning.

Tin guldskuring har man använt gransis och fin sand.

Kot väggeln använde man ävicksapit.

Stenurva användes för färgning av material. Av en lura kom till användning. Man tog hela omväxten och betade den med vitriol. Färgen kallades "Stenurvasabunt".

Lavandel, ärodd, ljätuants hjärta, pim, Svänts lilja, kejsar-
korna och gökabrö [såd pimmula] odlades i trädgården.

Det var ganska vanligt att man hade krukväxter inomhus.
Man hade rosenlaga, bloddropparträd [fuchsia] t. appel-
blomma, pelargonier och balsaminer. Odlade växter
ansågs finare än vilda. Man uppsåttade med blommor
på högtidsdagarna. Om det skulle vara riktigt fint
använde man "bukens peppar", en vit peppar, som
sig ut som en virkat apert.

Läkedom och magi. Härfiblen lades i apert. Man gnost
vätskan på det onda stället. Vid halsfluss lade man på
sivna mandlar på halsen. En lag på skvatt som gullglade
man sig i halsen med. Mot blodpiss brukade man
blårot och gurkorna.

Garblat lades på så. för att stiva blodflödet. När man
tog bort värtan gnost man viltäppeln på värtorna.
På revorn strökte man fustande apert.

Roket gräde användes som salva mot säliga apert.

ACC. N:R M. 13487: 3.

Kat magg av värdes blåleca.

Det vanliga te försterfödringsmedlet var fröfrö-
tändstickorna, som fanns för. Tändstickorna stöks ut
i en nybakat bröd, som sedan frötades. Klivan av 100, om
hon inte drack så mycket såt mjölk, än hon köptes.

Kat tjufte rikte man med en ris.

Man gav tjuren löstikka för att rena mjölken.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

Frågelista d. 4. 7. 74.

Swamp. Man har inte haft någon annan beteckning än ordet swamp. Endast munkarna används uttrycket, och det på svenska lit. Huset har ju nämligen tagit vara på swampen.

Bönderna här brukade swamp och sålde till Traneis. Någon propaganda om äta swamp har inte förekommit varken i tidningspress eller i skolan. Det är egentligen inte brukligt att äta swamp här på orten. Swamp kallas man kreatursföda. Man har brukat flygswamp och så strövt man också på, och det swampen på en tallrik med litet vatten. På så sätt fängdes man flugor.

Hjälken används delvis till att koka åt swamp.

Hjäl: Den första som åt hjälkört här på trakten var Simon Johansson som använde Gårdsbruket hängård. Om han åt det själv, vet jag inte eller om bara hjälkört fick äta det. Inga heller i fråga om hjälkört har det förekommit någon propaganda. Hjälkörtaffären i Traneis ströf för inte så långt sedan avslut, än man inte använde

häst krä till några charakterer. Man ansåg att hästen var ett vrent djur, och den som elskade hästen, kallades "flängen". Han ansågs som oherdlig.

Hals, kinn, och lunn.

Prejen motvilja att förtära dessa djur.

Vilt. Man har använt fågel och hare.

Hörn. Såväl horn som tuppar har mynnjats som föda.

Man "markade" hornen, och det gick till så, att man först surrade runt hornen, för att göra huden yr. Sedan häng man ut hornet.

Fisk. Man har inte velat äta makrill. Det påstods nämligen att makrillen åt sjömanslik.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.